

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

ĐINH THỊ MAI HIÊN

**QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC
CỦA HỌC SINH Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ
THÀNH PHỐ CẨM PHẢ, TỈNH QUẢNG NINH**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

ĐINH THỊ MAI HIÊN

**QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC
CỦA HỌC SINH Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ
THÀNH PHỐ CẨM PHẢ, TỈNH QUẢNG NINH**

Ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 8140114

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Cán bộ hướng dẫn khoa học: 1. PGS.TS. Phí Thị Hiếu

2. TS. Phạm Thị Tâm

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi dưới sự hướng dẫn khoa học của PGS.TS Phí Thị Hiếu và TS Phạm Thị Tâm. Các số liệu, kết quả trong luận văn là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kì công trình nào.

Tác giả luận văn

Đinh Thị Mai Hiên

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập, nghiên cứu và thực hiện luận văn, tôi luôn nhận được sự giúp đỡ tận tình của các thầy cô, bạn bè và đồng nghiệp.

Với tình cảm chân thành, tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu và các thầy cô giáo trong khoa Sau Đại học trường Đại học Thái Nguyên đã tận tình chỉ bảo và giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu khoa học.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới PGS.TS Phí Thị Hiếu, TS Phạm Thị Tâm đã tận tụy, trách nhiệm để truyền đạt cho tôi những kiến thức quý báu và hướng dẫn, giúp đỡ tôi trong suốt quá trình hoàn thành luận văn này.

Tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới các đồng chí lãnh đạo và toàn thể các anh, chị, các bạn đồng nghiệp công tác tại các trường THCS, thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh đã cùng chia sẻ những khó khăn và tạo điều kiện cho tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu.

Mặc dù đã nỗ lực và cố gắng nhưng chắc chắn luận văn sẽ không tránh khỏi những thiếu sót, tôi rất mong nhận được sự chỉ bảo của các thầy giáo, cô giáo, sự góp ý chân thành của bạn bè đồng nghiệp để luận văn được bổ sung và hoàn thiện hơn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 6 năm 2020

Tác giả

Đinh Thị Mai Hiên

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	2
4. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	2
5. Giả thuyết nghiên cứu.....	3
6. Phạm vi nghiên cứu	3
7. Phương pháp nghiên cứu	3
8. Cấu trúc luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CỦA HỌC SINH Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ	5
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề.....	5
1.2. Một số khái niệm cơ bản.....	7
1.2.1. Quản lý giáo dục	7
1.2.2. Hoạt động nghiên cứu khoa học	9
1.2.3. Hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh trung học cơ sở	10
1.3. Một số vấn đề lý luận về hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh ở trường trung học cơ sở	11
1.3.1. Một số đặc điểm tâm sinh lý cơ bản của học sinh trung học cơ sở	11
1.3.2. Mục đích, ý nghĩa của hoạt động nghiên cứu khoa học dành cho học sinh trung học cơ sở.....	13
1.3.3. Đặc điểm hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh trung học cơ sở.....	13
1.3.4. Những yêu cầu đối với hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh trung học cơ sở.....	15

1.3.5. Các lĩnh vực nghiên cứu khoa học của học sinh trung học cơ sở.....	16
1.3.6. Các hoạt động của nhà trường trung học cơ sở trong việc hỗ trợ học sinh nghiên cứu khoa học và cách thức tổ chức hoạt động nghiên cứu khoa học cho học sinh	19
1.4. Quản lý hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh trung học cơ sở	19
1.4.1. Hiệu trưởng trường trung học cơ sở với quản lý hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh.....	19
1.4.2. Nội dung quản lý hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh trung học cơ sở.....	20
1.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh trung học cơ sở.....	27
1.5.1. Yếu tố chủ quan	27
1.5.2. Yếu tố khách quan	29
Kết luận chương 1	31
Chương 2: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CỦA HỌC SINH Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ THÀNH PHỐ CẨM PHẢ, TỈNH QUẢNG NINH	33
2.1. Khái quát về khảo sát thực trạng	33
2.1.1. Vài nét về khách thể khảo sát	33
2.1.2. Tổ chức khảo sát	35
2.2. Thực trạng hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh ở các trường trung học cơ sở thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh.....	37
2.2.1. Thực trạng nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh ở các trường trung học cơ sở về hoạt động nghiên cứu khoa học.....	37
2.2.2. Thực trạng lựa chọn các lĩnh vực nghiên cứu trong hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh trung học cơ sở thành phố Cẩm Phả	40
2.2.3. Thực trạng về các kỹ năng nghiên cứu khoa học của học sinh các trường trung học cơ sở thành phố Cẩm Phả	42
2.2.4. Thực trạng năng lực hướng dẫn học sinh nghiên cứu khoa học của đội ngũ giáo viên các trường trung học cơ sở thành phố Cẩm Phả	44

2.2.5. Thực trạng những khó khăn trong quá trình nghiên cứu và hướng dẫn học sinh nghiên cứu khoa học ở các trường trung học cơ sở thành phố Cẩm Phả.....	47
2.2.6. Thực trạng kết quả nghiên cứu khoa học của học sinh trung học cơ sở thành phố Cẩm Phả	49
2.3. Thực trạng quản lý hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh trung học cơ sở thành phố Cẩm Phả	50
2.3.1. Thực trạng xây dựng kế hoạch quản lý hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh trung học cơ sở thành phố Cẩm Phả.....	50
2.3.2. Thực trạng tổ chức thực hiện hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh ở các trường trung học cơ sở thành phố Cẩm Phả.....	53
2.3.3. Thực trạng chỉ đạo thực hiện hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh THCS thành phố Cẩm Phả.....	55
2.3.4. Thực trạng kiểm tra, đánh giá hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh trung học cơ sở thành phố Cẩm Phả	58
2.4. Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh ở các trường trung học cơ sở thành phố Cẩm Phả.....	60
2.5. Đánh giá chung về hoạt động nghiên cứu khoa học và quản lý hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh ở các trường THCS, thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh.....	62
2.5.1. Về hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh ở các trường trung học cơ sở thành phố Cẩm Phả	62
2.5.1. Về quản lý hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh ở các trường trung học cơ sở thành phố Cẩm Phả.....	63
Kết luận chương 2.....	65
Chương 3: BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CỦA HỌC SINH Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ THÀNH PHỐ CẨM PHẢ, TỈNH QUẢNG NINH	66
3.1. Các nguyên tắc xây dựng biện pháp	66
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo tính khoa học	66
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính khả thi	66
3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính đồng bộ.....	66

3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính hiệu quả	67
3.2. Biện pháp quản lý hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh ở các trường trung học cơ sở thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh	67
3.2.1. Tổ chức nâng cao nhận thức cho đội ngũ cán bộ quản lý, giáo viên, học sinh, phụ huynh học sinh các trường THCS thành phố Cẩm Phả về hoạt động nghiên cứu khoa học	67
3.2.2. Tổ chức bồi dưỡng năng lực hướng dẫn học sinh nghiên cứu khoa học cho đội ngũ giáo viên các trường trung học cơ sở trên địa bàn thành phố Cẩm Phả	69
3.2.3. Bám sát mục tiêu hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh khi lập kế hoạch và tổ chức triển khai thực hiện ở các trường THCS.....	70
3.2.4. Giám sát chặt chẽ việc thực hiện hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh các trường THCS trên địa bàn thành phố Cẩm Phả theo mục tiêu và kế hoạch đã xây dựng	73
3.2.5. Phối hợp chặt chẽ các lực lượng giáo dục trong tổ chức hoạt động nghiên cứu khoa học cho học sinh.....	75
3.2.6. Thực hiện xã hội hóa giáo dục, đảm bảo trang thiết bị và các điều kiện cơ sở vật chất khác phục vụ hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh	77
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp đề xuất	78
3.4. Khảo nghiệm tính cần thiết, khả thi của các biện pháp đề xuất	80
3.4.1. Những vấn đề chung về khảo nghiệm	80
3.4.2. Phân tích kết quả khảo nghiệm	81
Kết luận chương 3.....	83
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	85
1. Kết luận.....	85
2. Khuyến nghị.....	86
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	88
PHỤ LỤC	

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

Viết là	Đọc là
ĐTB	Điểm trung bình
GD & ĐT	Giáo dục và đào tạo
KHKT	Khoa học kỹ thuật
SL	Số lượng
THCS	Trung học cơ sở

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Các lĩnh vực nghiên cứu khoa học của học sinh THCS.....	17
Bảng 2.1a. Thống kê số trường, lớp và học sinh THCS thành phố Cẩm Phả	33
Bảng 2.1b. Thống kê xếp loại hạnh kiểm của học sinh THCS thành phố Cẩm Phả ...	33
Bảng 2.1c. Thống kê xếp loại học lực của học sinh THCS thành phố Cẩm Phả	33
Bảng 2.2. Đánh giá của cán bộ quản lý và giáo viên về ý nghĩa của hoạt động nghiên cứu khoa học đối với học sinh (N=165)	37
Bảng 2.3. Nhận thức của học sinh về ý nghĩa của nghiên cứu khoa học (N=150).....	39
Bảng 2.4. Thực trạng lựa chọn các lĩnh vực nghiên cứu khoa học của học sinh.....	40
Bảng 2.5a. Tự đánh giá của học sinh về các kỹ năng nghiên cứu khoa học của học sinh các trường THCS Cẩm Phả (N=150).....	42
Bảng 2.5b. Đánh giá của giáo viên về các kỹ năng nghiên cứu khoa học của học sinh các trường THCS Cẩm Phả (N=150).....	44
Bảng 2.6a. Đánh giá của cán bộ quản lý và tự đánh giá của giáo viên về năng lực hướng dẫn học sinh nghiên cứu khoa học (N = 165)	45
Bảng 2.6b. Đánh giá của học sinh về năng lực hướng dẫn của giáo viên trong hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh (N=150)	46
Bảng 2.7. Thực trạng những khó khăn đối với giáo viên trong quá trình nghiên cứu và hướng dẫn học sinh thực hiện nghiên cứu khoa học (N = 150)....	47
Bảng 2.8. Thực trạng những khó khăn của học sinh gặp phải trong quá trình nghiên cứu khoa học (N=150)	48
Bảng 2.9. Kết quả đạt được trong hội thi sáng tạo KHKT các cấp	49
Bảng 2.10. Thực trạng xây dựng kế hoạch hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh ở các trường THCS thành phố Cẩm Phả (N=165).....	51
Bảng 2.11. Thực trạng tổ chức thực hiện kế hoạch hoạt động nghiên cứu khoa học của các trường THCS thành phố Cẩm Phả	54
Bảng 2.12. Thực trạng chỉ đạo thực hiện hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh các trường THCS thành phố Cẩm Phả (N=165).....	56
Bảng 2.13. Thực trạng kiểm tra, đánh giá hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh các trường THCS thành phố Cẩm Phả.....	58
Bảng 2.14. Mức độ ảnh hưởng của các yếu tố đến công tác quản lý hoạt động nghiên cứu khoa học của học sinh THCS.....	60
Bảng 3.1. Kết quả khảo sát tính cần thiết của các biện pháp.....	81
Bảng 3.2. Kết quả khảo sát tính khả thi của các biện pháp	82